

RMKI.

1448 a

[illegible]

Ipse est qui cum me sequeretur, antecessit me, cuius ego non sum dignus, ut solum eius corrigam calcamenti. Hæc in Bethabada facta sunt trans Iordanem, ubi Ioannes baptizabat. Potero idem uidet Ioannes Iesum uenientem ad se, & ait, Ecce agnus ille Dei, qui tollis peccatum mundi. Hæc est, de quo dicebam. Post me uenit uir, qui me antecessit, quia prior me erat, ut ego nesciebam eum, sed uer manifestus factus est, propterea ueni ego aqua baptizans. Et testificatus est Ioannes.

RMK. I. 1448a.

Hiányzik: A3, A6 lev. és a D1 levéltől végig.

ἰησὺ. φραρεῖς ὁ ἰησὺς, ὁ πρῶτος
 μὲν ὁ αὐτὸς ἀκολουθεῖντας, λέγει
 αὐτοῖς, ἡ ζητεῖτε· οἱ δὲ ἔπον αὐ-
 τῷ, ῥαδοῦσι, ὁ λέγει ἰερμολόγιος.

catus eos sequentes se, di-
cit eis; Quid queritis? Hi
vero dixerunt ei, Rabbi,
(quod dicitur, si interprete

ORSZ. SZÉCHÉNYI-KÖNYVTÁR

Növedéknapló

1936 6v.

έν.

82

Boleyns 3da. B

FORMULÆ
PUERILIIUM
COLLOQUI
ORUM LATINO-
GERMANICO-UN-
GARICÆ.

Pro primis Tyronibus
scriptæ,

Per

SEBALDUM HEIDEN.

Ad Nasutum Lectorem.

Consultum pueris volumus. Nasute valet
Quæritur hic fructus, gloria nulla mihi.

CIBINI.

Impensis, Agnethæ Jüngling:

Imprimbat Johann. Barth. 1693.

SALUTATIO MATUTINA.

Dialogus. I.

ANDREAS BALTHASAR.

- A** **B** Onus dies.
Ein gutten Tag.
Isten adgyon jó napot.
B Deo gratias.
Gott sey Danck.
Isten fogadgya.
A Opto tibi bonum diem.
Ich wünsche dir ein gutten Tag.
Kévánok néked jó napod.
B Talem & tibi precor
Ich bitte dir auch so viel.
Olyant kévánok néked is.
A Benè sit tibi hoc die.
Dir soll an dem Tage wohl seyn.
Ez napon jó legyen tenéked dolgod.
B Nec tibi malè sit.
Es soll dir auch nicht übel seyn.
Néked se legyen gonoszul dolgod.

SALUTATIO MERIDIANA.

Dialogus II.

BLASIUS CLEMENS.

- B** Salve Clemens.
Sei gegrüßet Clemens.
Köszönök neked Kelemen.
C Salve

- C** Salve & tu.
Sei du auch gegrüßet.
Köszönök neked is.
B Salve plurimum.
Sei du sehr gegrüßet.
Igen köszönök neked.
C Et tutantundem salve.
Und du auch so sehr.
Tenéked is annyiban köszönök.
B Salvus sis tu.
Du sei gegrüßet.
Egészséggel.
C Tu quoque salve.
Sei du auch gegrüßet.
Te is egészséggel.
B Salutem tibi precor.
Ich wünsche dir Heyl.
Egészséget kévánok neked.
C Eandem & tibi opto.
Dasselbige wünsch ich dir auch.
Ugyan azont kévánok tenéked is.
B Salute te imperrior.
Ich gieb dir Heyl.
Egészséget adok tenéked.
C Et ego quoque te.
Und ich dir auch.
Esis tenéked.
B Jubeo te salvere.
Ich sage dir Heyl.
Egészséget mondom tenéked.

A2

C Te

Te quoque ego.
Und ich dir auch.
En is tenéked.

SALUTATIO VESPERTINA.

Dialogus III.

CAROLVS DEMETRIVS

- C Bonus vesper.
Ein guten Abend.
Adgyon isten jó estvéletet.
D Gratia DEO.
Danck sey Gott.
Isten jógadgya.
C Bonum serum.
Ein guten Abend.
Jó estvéletet.
D Laus Creatori.
Dem Schöpffer sey Lob.
Dicsiret legyen az Teremtőnek.
C Hic Vesper felix sit tibi.
Der Abend sey dir glücklich.
Ez este tenéked szerencsés legyen.
D Nec tibi infelix sit.
Er sey auch dir nicht unglücklich.
Néked se legyen szerencsétlen.

SUB PRIMAM FACEM NOCTIS.

Dialogus IV.

DECIUS EVSTACHIUS.

- D Sit tibi hæc nox felix.
Dir sey die Nacht glücklich.
Es ej néked szerencsés legyen.

- G Surgendi tempus est.
Die Zeit ist aufzustehen.
Ideje fel kelned.
H Nondum diluxit.
Es ist noch nicht Tag worden.
Nem virradott meg meg.
G Aperi oculos.
Thue die Augen auf.
Nyisd fel a szemedet.
H Adhuc gravantur somno.
Sie sind mir noch voll Schlags.
Meg nehezettek az álmotól.
G Es glire somnolentior.
Du schläfst mehr denn ein Raß.
Többet alhatol más kánál.
H Rego ne sis molestus.
Lieber laß mich in Ruhe.
Kérlek ne háboríts meg.
G Non pudet te. Asine?
Du Esel! schämst du dich nicht?
Vaj szamar, nem szégyenledé.
H Cujus me pudeat?
Wess sol ich mich schämen?
Miert szégyenleném?
G In multam lucem stertere.
Du schlaffen biß an den hellen Tag.
Mind virrattig aludgyál.
H Quotam sonuit?
Wie viel hat es geschlagen?
Hányat ütöt az orac

G Jam imminer prima.
 Es wird jetzt Eins schlagen.
Ezentil meg-letti az egyet.
H Adhuc parum dormiam.
 Ich wil noch ein klein schlafflein thun.
Még aluszom egy kicsidet.
G Quin surgis, piger?
 Fauler! wilt du nicht aufstehen?
*Vaj te rest ember, nem akarsz egyszer fel-
 kelni.*
H Quomodo tam citò.
 Warumb so bald?
Miert oly hamar?
G Mox fuste te excitavero. (weckē.
 Mit einem priegel wil ich dich bald auf-
Majd egy darab fával keltlek fel.
H Jam surgo, parce, precor.
 Jetzt steh ich auff! ich biet verschon.
Ime fel-kelek hadgy-el kértlek.

DUM ITUR AD SCHOLAM.
 Dialogus VII.

HANNO. JOHANNES.

H Heu, quid facimus?
 Ach wehe! was thun wir?
Jaj, mit muvellyünk?
J Cur sic vociferaris?
 Was schreyest du also?
Mit hűvöltesz olyan igen.
H Nimis diu dormivi.
 Ich hab zu lang geschlafen.
Igen sokát alutam.

Quid

J Quid ira? Quid times?
 Wie also? was fürchtest du?
Hogy lebet az? Mit fél/z?
H Tempus justum transit.
 Die rechte Zeit ist hin
Az igaz idő elamúlt.
J Quod tempus dicis?
 Welche Zeit meinst du?
Melly időt mondasz?
H Horam primam.
 Die Erste Stunde.
Az első Orat. Az egy Orát.
J Tu certè falleris.
 Du irrest dich.
Te nyilván tévelygesz.
H Tamen audiui.
 Habe ichs doch gehört.
Lám én hallottam.
J Non rectè audivisti.
 Du hast nicht recht gehört.
Nem igazán hallottad.
H Quotam tu audivisti?
 Welche hast du gehört?
Te mellyiket hallottad?
J Audiui ultimam.
 Ich hab den garauß gehört.
Mind végig hallottam.
H Quota ea est?
 Wie viel ist das?
Hány az?

As

J Duo-

I Duodecima. Zwölffe.
 Tizen:ettó.
H O utinam verum sit!
 O das es wahr wäre!
 Adgy az isten hogy igaz legyen!
I Non est, quod dubites.
 Da habe keinen zweiffel an.
 Semmi kétséged abban ne legyen.
H Oppidò lætor,
 Ich freue mich sehr.
 Igen örülöm azt.

INTER EUNDUM IN SCHOLAM.

Dialogus VIII.

JODOCUS. KILIANUS.

I Heus heus, mane.
 Hörst du / stehe still.
 Halládé állj meg.
K Quid vis? Cur maneam?
 Was wilt du warumb sol ich bleiben?
 Mit akarsz? Miért álljak meg?
I Est quod tecum loquar.
 Ich habe etwas mit dir zu reden.
 Vagyon valami beszédem veled.
K Modo non vacat.
 Ich hab jetzt nicht die Zeit.
 Nem érkezem most,
I Tantillum perneges?
 Wilt du mir ein solches versagen?
 Olyan dolgot tagadéz meg tőlem..

K Mitte

K Heus tu, huc sede.
 Hörst du / setze dich hieher.
 Halládé te, állj ide,
L Quid hic facerem?
 Was sol ich daselbst thun?
 Mit mitvéljek ott.
K Discamus simul.
 Wir wollen zugleich lernen.
 Tanuljunk edgyütt.
L Rem gratam offers.
 Das ist mir angenehm.
 Kedves dologgal kínálsz engemet.
K Alter alterum doceat.
 Einer soll den andren lehren.
 Edgyink az másinkat tanítsa.
L Perlubens pareo,
 Ich folge dir gar gern.
 Nagy örömet engedek.
K Quidnam tu discis?
 Was lernest du.
 Mit tanulsz te.
L Disco legere. Ich lerne lesen.
 Tanulok olvasni.
K Ubi nunc legis.
 Wo liestest du jetzt?
 Mely helyet olvas mostan?
L In hoc folio. An diesem Blat.
 Ezen az levélen.
K Scis Lectionem. Kanst du die Lektion.
 Tudodé a lezhédet?

L Non

L Non admodum promptè.
 Nicht sehr wohl.
 Nem igen jól.
 K Quoties recitasti?
 Wie oft hast du aufgesagt?
 Hányszor monadtad-e?
 L Semel I. Bis II. Ter. III.
 Quater IV.
 K Cuinam recitasti?
 Wem hast du aufgesagt?
 Kinek monadtad-e?
 L Rectori Scholæ.
 Dem Schulmeister.
 Az Iskola mesternek.
 K Si quid nescis: roga.
 Was du nicht kanst: das frage.
 A mit nem tuds: kérd meg.
 L Qui hoc legam?
 Wie soll ich das lesen.
 Minek kell ezt olvasnom?
 K Collige literas. Buchstabiere es.
 Szedd össze az betűket.
 L Tu me observa.
 Merck du mir drauff.
 Figyess te reám.
 K Ut hæsitas lingvâ?
 Wie stammest du also?
 Mit akadószt nyelveddel?
 L Sic assuetus sum.
 Ich hab es also gewohnet.
 Így meg szoktam.

K De

K Desuesce rursus.
 Entwehne dichs wieder.
 Szokjál el róla ismét,
 L Pergam legere.
 Ich wil weiter lesen.
 No olvasok tovább.
 K Jam verba præcipitas.
 Jesund eilest du zu sehr.
 Mostan igen sietz véle.
 L Tu melius doce.
 Lehre du michs besser.
 Taníts meg jobban rá.
 K Sic distinctè legas.
 Also unterschiedlich solt du lesen.
 Elképpen szép késsen olvas.
 L Tam clarè haud queo.
 Ich kans nicht so deutlich.
 Nem lehet en tölem olly értelmesen.
 K Ulu addisce.
 Durch übung lerne es.
 Gyakorlás által tanul meg.
 L Tentabo quid possim.
 Ich wil versuchen was ich kan.
 Meg próbálom mit tehetek.

DE CAVENDIS IN SCHOLIS,
CORYCÆIS.

Dialogus X.

LUCAS. MARCUS.

L Cur

L Cur sic mustitas?
 Warum bist du so still.
 Miért szűzkész így?
M Non audeo loqui.
 Ich darff nicht reden.
 Nem merek szólni.
L Quis te prohibuit?
 Wer hats dir verbothen?
 Kicsoda tiltotta meg tőleked?
M Præceptor noster.
 Unser Schulmeister.
 A' mi Mesterünk.
L Tamen is non adest.
 Ist er doch nicht zugegen.
 Lám ő nintsen jelen.
M At Corycæi adsunt.
 Es sind aber die Auffmercker da.
 De alattomban valók jelen vadnak.
L Quos Corycæos dicis?
 Wer sind die auffmercker.
 Kiket mondasz alattomban halgatónak?
M Qui clanculum nos signant.
 Die uns heimlich anschreiben.
 A' híg titkon minket feljegeznek.
L Nullum ex his nosti?
 Kennt du keinen auß ihnen?
 Ezekben edgyet sem ismerzél?
M Qui ego noscerem?
 Wie sollt ich sie kennen?
 Hogy? hogy ismerhetném meg?

L Tam

L Tam cautè rem agunt?
 Halten sie sich so heimlich?
 Oly okosan szerzik dolgosukat?
M Ea est illis astutia.
 Sie sind so listig.
 Ó n'kik az álmodásgok.
L Tu loquere latine.
 Rede du Lateinisch.
 Te szölly Deákul.
M Quàm vellem si scirem.
 Wie gern wolte ich! so ich könnte.
 Ó mint akarnám, ha tudnék.
L At sic addisces citius.
 Du wirst aber also ehe lernen.
 Ekeppen tanulsz hamarobb meg.
M Hac spe dulcescit ferula.
 Díz mach! dasz ich streichens nit achte.
 Ez miatt a' er, hogy vereszeget nem gonolag.

DE FERULA.

Dialogus XI.

MARTINVS NICOLAUS.

M Quis hic ejulat? Wer greinet da?
 Kikso a' szgat itt?
N Ego miser! Ich Armer bin es.
 En vagyok nyavalyás.
M Quo pacto miser es?
 Warum bist du Arm.
 Mitheppen vagy nyavalyás.

N Vir-

- N Virgis caesus sum.
Ich bin gestrichen worden.
Veszszóvel verettem meg.
- M Quid commeruisti?
Was hast du verschuldet?
mit vételté volt e
- N Nihil didiceram.
Ich hatte nichts gelernt
semmit nem tanultam volt.
- M Merito caesus es.
Man hat dich billich gestrichen.
Mértán verettél meg.
- N Etiam tu me ludis?
Spottest du mein auch?
Még te is meg csúfolsz engemet?
- M Cur autem non didiceras?
Warum hättest du aber nicht gelernt.
Te penig mer nem tanultál volt.
- N Posthac ero cautor.
Ich wil fortan einsiger seyn.
Ennek utanna szorgalmasab leszek.

DE JENTACULO.
Dialogus XII.
NENIUS. OSWALDUS.

- N Quot tu nunc abis?
Wo gehst du iehunde hin.
Hová megy te mostan e
- O Domum me confero.
Ich gehe heim.
Haza megyek.

Quid

- N Quid domi ages?
Was wilt du daheim thun?
Mit csinálsz otthon e
- O Sumam jentaculum.
Ich wil die Frühsuppen essen.
Főlszökemet eszem.
- N Quanam iturus es?
Welchen Weg wilt du gehen?
Mely felől megy?
- O Hanc per forum.
Da über den Marckt.
Ezen az Piatzon által.
- N Comitabor te.
Ich wil dir das Gleite geben.
En el kísírek tégedet.
- O Nil opus est. Es ist ohne Noth.
Nem szükség.
- N Aversaris me? Verachtest du mich.
Meg utálsz engemet.
- O Non, sed parco tibi.
Nein! sondern ich schonne dein.
Nem, hanem kíméllek.
- N Nihil est quod agam.
Ich hab sonst nichts zu thun.
Egyeb dolgom semmi nincsen.
- O Lubens te accipio.
Ich nehme dich gern an.
Örömet téged fogadlak.

DE REDITU à JENTACULO.
Dialogus XIII. ON-

ONUPHRIUS. PAULUS.

- O Unde nobis redis?
Von wannen kommst du her?
Honnan jősz mi hozzánk?
- P A jentaculo Von der Fröhsuppen.
A' Fölöstökemről.
- O Ubi jentasti?
Wo hast du zu Morgen gessen.
Hol ottél Fölöstökemet.
- P Rogas? Domi meæ.
Fragst du? Daheim in meinem Haus.
Azt kérded? Házamnál.
- O Quid jentasti?
Was hast du zu Morgen gessen.
Mit ottél Fölöstökemben?
- P Panem jurulentum.
Ein Brod in einer Suppen.
Leves Kenyeret.
- O Quis tecum jentavit.
Wer hat mit dir zu Morgen gessen.
Kitsoda őtt veled Fölöstökemet.
- P Tota familia.
Das ganze Haus-Besind.
Az egész tseled.
- O Nihil mihi adfers.
Bringst du mir nichts.
Semmit nem hozsz? énnekem.
- P Quid adferrem tibi.
Was solt ich dir bringen.
Mit hoznék tenéked.

O Frustrum.

- O Frustrum panis. Ein sück Brod.
Egy süket kenyeret.
- P Panem quidem habeo.
Brod hab ich ja wohl.
Kenyerem azért ragyon.
- O Cede mihi partem.
Gib mir auch theil.
Add énnekem egy részét.
- P Accipe dimidium. Habe dirs halb.
Vedd el felet.
- O Ago tibi gratias.
Ich sage dir Danck.
Köszönöm azt tenéked.
- P Non ago, sed refer.
Nicht sage, sondern gib Danck.
Ne köszönjed, hanem ugyan meg fizessed.
- O Non est unde referam.
Ich hab nichts wieder zu kehren.
Nintsen honnét meg fizetném.
- P Non semper egebis.
Du wirst nicht allezeit Mangel haben.
Nem mindenkor szűkölködöl.
- O Gratum me reperies.
Du solt mich danckbar finden.
Háládonak ismérés engem lenni te hozzád.

DE INSTRUMENTIS SCHOLARUM.

Dialogus XIV.
PETRUS. QUIRINUS.
B3 P Para

P Para mihi hanc pennam.
 Temperire mir die Feder.
 Tsináld meg enékem ez Pennát.
Q Est tibi cultellus.
 Hast du ein Messerlein.
 Vagyon kesérsked?
P Est, sed valde hebes.
 Ja! es ist aber nicht scharff.
 Vagyon, de igen écselen.
Q Acutiorē adfer.
 Bring ein schärffers her.
 Hozz élesebet ide.
P Ubi accipiam.
 Wo soll ichs nehmen.
 Hol vegyem e
Q Utendum expete. Entlehne es.
 Kérj költsön.
P Adfero, utere,
 Ich bring eins/ brauch du es.
 Hozok edgyett, csináld meg véle.
Q Vis crassam an tenuem.
 Wilt du sie grob oder klein.
 Öregén kellé avagy vékonyon.
P Mediam volo.
 Ich wil sie Mittelmäßig.
 Közép szerént kívánok.
Q Da atramentum. Gib Dinten her.
 Adgy ténát ide.
P En Atramentarium.
 Schau! da hast du das Dintenfäß.
 Imé az kalamárn.

Q Das

Q Da quoque Papyrus.
 Gib mir auch Pappyr.
 Adgy Papyrossat is.
P Et hæc in promptu est.
 Das ist auch schon da.
 Az is kézen vagyon.
Q Papyrus perfluit.
 Das Pappyr schlägt durch.
 Az ténta átlal-battya az Papyrossat.
P Non habeo aliam.
 Ich habe kein anders.
 Enékem más nincs.
Q Quid vis ut scribam.
 Was wilt du das ich schreibe.
 Mit akarsz hogy írjak.
P Præscribe literas.
 Schreib mir das A B C für.
 Írj enékem egy A B C-t.
Q Tu imitaberis.
 Wilt du es nachschreiben.
 Az szerint írsz e szót?
P Ita, in hoc peto.
 Ja! darumb begehre ichs.
 Ugy, azért kívánom.
Q Sæpè describe.
 Du schreib es oft ab.
 Gyakorta írsd le.
P Faciam ut jubes.
 Ich wil thun wie du heisst.
 Ugy cselekedem a mint parancsolod.

B 4

IN-

INTER REDEUNDUM A SCHOLA.
Dialogus XV.

QVIRINUS. RODOLPHUS.

R Ut tecum agitur.

Wie gehet es dir.

Mind vagy.

R Bene tecum agitur.

Es gehet mir noch wol.

Jól vagyok.

R Id lubens audio.

Das höre ich gern.

Azt érdekest hallom.

R Gratiam habeo. Ich Danke dir.

Hálát adok neked.

Q Ubi jam fuisti.

Wo bist du jetzt gewesen.

Hol voltál mostan?

R In ludo literario. In der Schut!

Az Oskolában.

R Quorsum sic properas.

Wo eylest du also hin.

Hova sietsz olygyen.

R Domum versus. Heimwärts.

Haza felé.

Q Quid domi ages.

Was wilt du daheim thun.

Mit eszekefeszettel orvonom?

R Adornabo mensam.

Ich wil den Tisch zuriichten.

Aztalul terítek.

Q Tam

R Tam mane prandes.

Ist du das Mittagmahl so früh.

Itt reggel ebenedez?

R Obsequor parenti.

Ich thu wie mich der Vater heist.

Szülemnek ebben engedek.

R Facis ut te decet.

Du thust wie dir geziemt.

Jól mivelted azt.

R Abeo; tu vale.

Ich gehe dahin; gehab dich wohl.

El megyek; legy egességtlen.

Q Er tu quoque vale.

Gehab du dich auch wohl.

Te is legy egességtlen.

DUM INSTRUITUR MENSA.

Dialogus XVI.

REMIGIUS. SEBALDUS.

R Puer, ubi es.

Junger wo bist du.

Gyermek, hol vagy?

S Adsum, quid me vis?

Hier bin ich; was wilt du mein?

Itt vagyok, mit akar sz miveltetnem?

R Instrue mensam. Bereite den Tisch!

Vesd meg az Asztalt.

S Estne tempus prandii.

Ist es Essens Zeit.

Vagyoni ideje ebédelni.

Bc

R Es.

R Est, quando sic lubet.
S Ja! wenn es mir so gefälle.
 Vagyon midőn ennékem úgy tetszik.
R Recte curabitur,
S Ich wil ihm recht thun.
 Meg-mirelem azt igazán.
R Porrige cultros.
S Lange die Messer her.
 Ad ide az késeket.
R In promptu adsunt.
S Sie sind schon da.
 Készen vannak.
R Da mappas manuiarias.
S Thue die Faginetlein her.
 Add idde az kézi keszkenőket.
R Et istae adsunt.
S Die sind auch schon da.
 Azok is itt vannak.
R Apponne salinum.
S Setze das Salzfah auff.
 Tedd-fel az sótartót.
R Prius sale implebo.
S Ich will es vor mit Salz füllen.
 Először meg-töltöm sóval.
R Elue calices.
S Wasche das Trincel-Geschirr.
 Öblíts meg az pohárokat.
R Dudum lavi.
S Ich hab sie längst gewaschen.
 Régen meg-mostam.

R Ad-

R Adfer orbes.
S Bring die Teller her.
 Hozd ide az tányérokat.
R In scamno jacent.
S Sie liegen auff der Banck.
 az padon vannak.
R Et corbem cochlearium.
S Vnd auch den Löffel-Korb.
 Es az kalántartót is.
R Ex paxillo pendet.
S Es hanget an dem Nagel.
 A' szegen függ.
R Apra circulum.
S Stelle den Schüssel-Ring.
 szerezd ide az Tálartót.
R Nunquid aliud vis.
S Was wilt du mehr.
 Nem de mi kell több e.
R Nunc mores discas.
S Jegunde solt du Zucht lernen.
 immár erköltsöket tanulj.
R Quos mores discam.
S Was für Zucht soll ich lernen.
 Mitsodás erköltsöket tanuljak.
R Quos in mensa serves.
S Die du an dem Tisch gebrauchen solt.
 Mellyeket az Asztalnál meg-tarts.
R Rogo, me doceas.
S Ich bitte dich/ lehre mich.
 Kérlek, taníts meg engemet.

R Per-

R

Perlubens hoc faciam.
Das will ich gerne thun.
Azt örömet meg miveltem.

S

Ego auscultabo.
Ich wil fleißig drauff mercken.
En szorgalmatossan halgatók reá.

R

Ne me interpella.
Rede mir nichts darzwischen.
Beszédeket közben ne vedd.

S

Haud verbum faciam.
Ich wil kein Wort reden.
Egy szót sem szóllok.

R

Primò unguis purga.
Erstlich reinige die Nägel.
Először körmeidet meg tisztítsad.

Hinc manus lava.

Darnach wasche die Hände.
Az után kezedet meg mossad.

Mox DEO benedicas.

Als dann sprich das Benedicite.
Leg ottan mondol az Asztal-aldást.

DEUS Pater noster coelestis, benedicat
nobis filiis suis, & his, quæ jam sumus
sumpturi, per Jesum Christum Dominum
nostrum, Amen,

Post decenter accumbe.

Darnach setze dich sein züchtig nieder.
Az után ekessen leülj.

Cibos cape digitis.

Die Speise greiff mit den Fingern an.
Ujaidal fogjad az etelt.

Nec

Nec conde vola.

Nicht fassin die Faust.
Markodban ne rejtis.

Primus ne esto esu.

Nicht sey der Erste im essen.
Ne legy első az ételhez.

Nec primus bibe.

Trinck auch nicht zum ersten.
Előben se igyál.

Cubbitro ne fulcias.

Nicht stau dich auff die Ellenbogen.
Asztalra ne könyök üzd.

Errectus sede.

Sitze auffgericht.
Egyenesen se ülj.

Nec pandas brachia.

Vnd breite die Arm nicht auß.
Es karjaidat ki ne terjeszszed.

Non bibe avidè.

Nicht trinck begierlich.
Gyuston ne igyál.

Nec mande avidè.

Auch sey nicht geizig.
Gyuston se egyél.

Proxima te cape.

Nim das nächste vor dir.
Az előtted valót leg közelbet ved ki.

In orbe ne morare.

Säume dich nicht auff dem Teller.
Az Tánczeron ne késsél.

Alios

Alios ne inspicito.

Sieh andere Leüt nicht an.

Egyebekre ne néz

Bibiturus os terge.

Wische den Mund wenn du trincken wilt.

Töröld meg az szádat, mikor innya akarsz.

Non manu, sed mappulá.

Nicht mit der Hand / sondern mit dē Tuch.

Nem a' kezzeddel, hanem keszkenővel.

Morsa ne redintinge.

Das gebissene tüncke nicht wieder ein.

Az megbarapot falatot ne mártis be másodszor

Ne linge digiros.

Nicht lecke an den Fingern.

Ne nyalljad az újadat.

Nec ossa rode.

Nage auch kein Bein.

Csontot se rági.

Quæque scinde cultro.

Ein jedes mit dem Messer schneid.

Késsel metél mindent.

Os ne perungas.

Beschmier den Mund nicht.

Szádat be ne felezd.

Digitos sæpè terge.

Die Finger trockne off.

ujadat gyakorta meg kennyed.

Nares ne fode.

Nicht stór in der Nasen.

Orrodát ne vájjad.

Non

Non rogatus, tace.

Schweig / weil man dich nicht frage.

Nem kérder vén vesztegelly.

Quod satis est, ede.

Íst so viell du vermags.

Egyél á mennyi kell.

Cum satur es, surge.

Wann du gnug hast / so stehe auff.

mikor eleget öttel, fel-kelly.

Rursus lava manus.

Wasche die Hände wieder.

Kezeidet ismét meg-mosd.

Mensalia tolle.

Hebe das Tischgeräthe auff.

Vedd fel az abroszt.

DEO gratias age.

Sage Gott dem Herren dank.

Az Ur Istennek bálát adgy.

Qui nos creavit redemit & pavit, huic
gratias agamus sempiternas, per Jesum
Christum Dominum nostrum, Amen.

A PRANDIO REDEÜNTIUM

IN SCHOLAM.

Dialogus XVII.

SIMON. TITUS.

S Quid geris in sinu?

Was trägst du im Busen?

mit viszeliz kebeledben?

T Merendam meam.

Mein Vesper-Brod.

Az én Osonnámát.

S Ego

S Ego nihil attuli.
Ich habenihts gebracht.
En semmit nem hoztam velem.
T Quid autem edes?
Was wilt du denn essen.
Tebát mit eszel e.
S Emam mihi panem.
Ich wil mir Brodt kaulffen.
Kenyeret veszek magamra.
T Habes pecuniam? Hast du Geld.
Vagyone pénzed e.
S Obulum habeo.
Ich habe einen Heller.
Egy fillérem vagyon.
T Quis tibi hunc dedit?
Wer hat dir den gegeben?
Kiadja neked az.
S Pater meus dedit?
Mein Vater hat mir den gegeben.
Az én Attyám adta.
T Pium habes Patrem.
Du hast ein gütigen Vater.
Kegyres atyád vagyon.
S Qualem tu habes?
Was hast du für einen.
Minémé vagyon tenéked.
T Admodum durum. Einen sehr harten.
Igen kemény.
S In rem tuam est. Es ist dein Nug.
Nesznodra vagyon.

T Mallem

T Mallem alium.
Ich hätte lieber einen andern.
Mást szeretnék inkább.
S Stultè loqueris.
Du redest nârrisch.
Bolondul szolalsz.
T Sic mihi excidit.
Es ist mir also aufgefahren.
Igy esék mondanom.
S Perires licentii.
Du vertürbest durch nachlässigkeit.
Elvesznel engedelmességgel.

IN SCHOLA LUDENTIUM.

Dialogus XVIII.

TIMOTHEUS. VITUS.

T Væ nobis Vite!
Ach wehe uns! Wehe!
Jaj minckéung Atyámra Vité!
V Quid est? quid tremes?
Was ist? Warum zitterst du?
Mi dolog? mit reszketsz e.
T Ego & tu perimus.
Es wird mir und dir übel gehen.
En és te gonoszul járunk.
V Quid ira? Quâ de causa?
Wie also? Aus was Ursach?
Hogy lehet az? mi okáért.

E . . . **T** Pra-

T Præceptor venit.
 Der Schulmeister kömpt.
A' Meſter meſsſőve.
V Quid ex te audio.
 Was höre ich von dir.
Lásd mit hallok tőled e
T Væ nostris natibus!
 Ach weh unsern ärſchen.
Jaj a mi alſelünknek.
V Ubi is est obsecro? Wo ist er denn?
Hol vagyon ő hérték e
T Per gradus ascendit.
 Er iſt die Stiegen hinauff gangen.
Az garáditson ment fel.
V Quis id ait? Quis vidit?
 Wer ſagt daß? Wer hat ihn geſehen.
Ki mondgya azt? Ki látta.
T Egomet inquam vidi.
 Ich ſage dir/ ich habe ihn geſehen.
En mondom, magam láttam.
V Vidit ne nos ludere.
 Hat er uns ſehen ſpielen.
Látotté minket játzolni e
T Id est quod timeo.
 Eben daſſelbige fürchte ich.
Ez az oka hogy félek.
V Quid ergo agemus?
 Was wollen wir denn thun.
Mit tegyünk hát.

T Amo

T Amove orbiculos.
 Thue die Rädlein weg.
Vesd el az gömböcskét.
V Rectè admones.
 Du mahneſt mich recht.
Jól intesz.
T Explicemus libros.
 Wir wollen die Bücher auffihun.
Nyissuk fel az könyveket.
V Cerrè astutus es.
 Du biſt wahrlich liſtig.
Bizony okos vagy.
T Sic rebitur nos discere.
 Also wird er meinen wir lernen.
Ekképen állít minket tanulni.

DE DIMISSIONE à LITERIS.

Dialogus XIX.

ULYSSES. XANTIPPUS.

U Jò, gaudete sodales.
 Jo freuet euch ihr Geſellen.
Haj hát, örüljétek társaim.
X Quid est? Quod sic gestis?
 Was iſts/ das du alſo frolockeſt?
Mi dolog vagyon, hogy így vigadozol?
U Sunt nobis feriae.
 Wir haben ein Feyertag.
Innepünk vagyon.
X Quas dicis ferias?
 Was meineſt du für einen Feyertag?
Mitoda innepet mondasz e

U Oritum à literis.
 Müßigkeit von dem lehren.
 Az tanuságtól való ürességet.
 X Quando oriabimur?
 Wenn werden wir müßig seyn.
 Mikor lesz en ürességünk?
 U Hodie à prandio. Heutenach Mittag.
 Ma ebéd után,
 X Ergo ludemus.
 So wollen wir spielen.
 Játszodgyunk tehát?
 U Quidnam ludemus?
 Was wollen wir spielen?
 Mit játszodgyunk?
 X Ludemus globulis.
 Wir wollen Kaullein spielen?
 globist játszodgyunk.
 U Ludus puerilis est.
 Das ist ein Kindisch spiel.
 gyermek i játék az.
 X Quem tu ludum malles?
 Welches spiel wollst du lieber.
 Milyen játékot akarnál te inkább.
 U Decertemus saltu.
 Wir wollen in die wette springen.
 Ugorozzunk khamarjád.
 X Hunc ludum odi.
 Dem Spiel bin ich feind.
 Ez játékot gyűlölöm.
 U Quanam de causa. Aus was Ursach.
 Mi okért.

X Quia

X Quia pedes lassat.
 Es macht müde Bein.
 Mert a lábát el-fárasztja.
 U An non pudet te.
 Schämest du dich nicht.
 Avagy nem szégented-e?
 X Cujus me puderet.
 Wesh sollt ich mich schämen.
 Mitre szégyenleném megamat-e?
 U Quod tam piger es.
 Daß du so faul bist.
 Hogy oly rest vagy.
 X Certè piger non sum.
 Ich bin warlich nicht faul.
 Bizony én rest nem vagyok.
 U Quin ergo saltabis.
 So würdest du freylich springen.
 Tehát bizony ugordol.
 X Cave ne provoces.
 Schau fodere mich nicht auß.
 Kérlek ne ingerly.
 U Imò, te adjuro.
 Ja/ ich beschwer dich auch.
 Sőt ugyan reád esküszöm.
 X Videbis quid possim.
 Du wirst sehen was ich kan.
 No meg látod mit tehetek.

LITIGANTIUM DE SESSIONE.

Dialogus XX.

X. Y.

c.

x Apr

X Appage te hinc. Heb dich da weg.
Kelly felinnen.
Y Saris imperiose.
Siehe gewaltig genug.
Iz en feunyen szollasz.
X Hic mihi locus est. Da ist mein statt.
itt vagyon nekem helyem.
Y Atqui ego nego.
Ich sage aber nein darzu
En peng nem hiszem.
X Prior hic sedi.
Ich bin eher dargeseßen.
Fleó nálaánál ültem itt.
Y Cur autem surrexisti?
Warumb bist du denn aufgestanden?
Tebát miért keltél fel?
X Negorium fuit.
Ich hab zu schaffen gehabt.
Dolgom volt.
Y Quid signi posuisti?
Womit hast du Locum gelegt.
Mitsoda jelt tötél.
X Nonne vides librum.
Siehst du nicht das Buch.
Nem látod könyvet?
Y Liber isthic jacet.
Dein Buch liegt dort.
A' Könyv ahol fekszik.
X At tu semovisti.
Du hast mirs weggerückt.
Mert te vetetted el.

X Id

Y Id factum pernego.
Das hab ich nicht gethan.
Art én nem míveltem.
X Quin tandem cedes.
Du wirst mir ie noch weichen.
Sőt végre még helt adsz.
Y Tu me vi extrudes.
Wilt du mich mit Gewalt weg stossen.
Bróvel tolszé engemet ki?
X Nisi volens cesseris.
Wo du nicht gern weichen wilt.
Hanem ha jó kedvel helyt adsz.
Y Hoc dicam Magistro.
Das wil ich dem Meister sagen.
Meg mondom ezt az Mesternek.
X Susque deque fero.
Ich frage gar nichts darnach.
Semmit nem gondolok vele.

INVITANTIUM SE INVICEM.

Dialogus XXI.

Y. Z.

Y Cras ad me veni.
Komm Morgen zu mir.
Holnap hozzám jöj.
Z Metuo ut possim.
Ich fürchte ich könne es nicht thun.
Félek rajta hogy tőlem nem lehet.
Y Cur non possis.
Warumb solt du es nicht können thun.
Miert nem lehetne tőled.

C 4

Z Domi

Z Domi manendum est.
 Ich muß daheim bleiben.
Othon kell maradnom.
I Quid negotii est.
 Was hast du zu thun.
Mi dolgod vagyon.
Z Oportet me scribere.
 Ich muß schreiben.
Irtom kell.
I Scribas cras. Schreib Morgen.
Irt holnap.
Z Nihil polliceor. Ich verheiß nichts.
Semmit nem fogadok.
I Sic collis socium.
 Also ehst du deinen Gefellen.
Igy ti/zeled társodat.
Z Culpa non est mea.
 Die Schuld die ist nicht mein.
Nem én bűnöm.
I Posses si velles.
 Du mögst wol / wenn du wolltest.
Meg-mívelhetnél ha akarnál.
Z Vellem si possem.
 Ich wolt gern / wo ich möchte.
Akarnám ha lehetne.

DE STUDIO INTEROGANTIUM.

Dialogus XXII.

ABRAHAM. BRICCIUS.

A Quid

A Quid à coena facies.
 Was thust du nach dem Abendmahl.
Mit csinálz az vatsora után.
B Cupis hoc scire. Wilt du das wissen.
Akarod azt meg tudni.
A Ideo sciscitor. Darumb frage ich.
Azért tudakozom.
B Post cibum deambulo.
 Ich spaziere nach dem Essen.
Et: után spaciálók.
A Quid postea agis.
 Was thust du darnach.
Annak-utánna mit csinálz.
A Audita repero. *(höret.)*
 Ich betrachte wieder was ich hab ge-
Az halgatot letek imet tanulom.
A Quomodo hoc facis.
 Wie thust du das.
Hogy hogy műveled te azt.
B Sæpè relegendo. Mit oft überlesen.
Gyakorta való olvasással.
A Quid, si quid excidit?
 Wie wann du etwas vergessen hast
Mit t: sz ha valamit el felejtettél.
B Disce postredie
 Ich lerne es den nächsten Tag hernach.
A' következendő napon tanulom-meg.

DE ABSENTIA à SCHOLA.

Dialogus XXIII.

BENEDICTUS. CHRISTOPHORUS.

C S

B Ubi

B Ubi heri fueras?
 Wo warest du gestern.
Hol voltál tegnap.

C Quonam tempore?
 Umb welche Zeit. *mi időben kérdesz.*

B Statim à prandio.
 Alsbald nach dem Essen.
Mindgyárt ebéd után.

C Domi lavi. Ich hab daheim gebadet.
Házamnál fürödtem.

B Quam diu lavisti?
 Wie lang hast du gebadet?
Mennyi ideig fürödtél?

C Totam ferme horam.
 Schier eine ganze Stunde.
ugy mint egy egész óráiglan.

B Quis tecum lavit?
 Wer hat mit dir gebadet.
Kiisoda fürödött te veled.

C Parentes mei. Meine Eltern.
Az én szüleim.

B Lotus quid feceras?
 Was thest du nach dem Badt.
A fürödés után mit műveltél.

C Siccabam capillos.
 Ich trocknete mein Haar.
Hajamat szárasztottam.

B Cur non ibas in Scholam.
 Warum giengest du nit in die Schul.
Miért nem mentél az iskolába?

C Pa-

C Pater prohibuerat.
 Der Vater verboth es mir.
Az Atyám tiltotta volt meg.

B Cur prohibuerat?
 Warumb verboth ers dir?
Miért tiltotta volt meg.

C Nam caput madebat.
 Mir war das Haupt naß.
Mert a fejem nedves vala.

B Delicatus puer es.
 Du bist ein zartes Kind.
Kedvedre tartott gyermek vagy.

MUTUO GRATULANTIUM.

Dialogus XXIV.

CYRILLUS. DONATUS.

C Unde jam proripis.
 Von wannen kreuchst du gesundt herfür?
Honnan ballagsz te most elő?

B E domo mea.
 Aus meinem Haß.
Házamból

C Diu te non videram.
 Ich hab dich lang nicht gesehen.
Sok időtül fogva nem láttalak tegeidet.

B Et ego te diutius.
 Und ich dich noch länger.
En tegeidet még több időtül fogva.

C Valuisti ne benè?
 Bist du Gesund gewesen.
Voltál-e egészséghen?

D Op

D. Optimè valui.
 Ich hab mich sehr wohlgehabt.
 Jó egészígben voltam.
 C. Adipol gaudio.
 Warlich ich freue mich.
 Bizony igen örülöm.
 D. Ut tu autem vales?
 Wie gehabst du dich aber.
 Te penig mint vagy.
 C. Admodum bellè. Sehr wohl.
 igen jól.
 D. Et ipse gaudeo.
 Ich freue mich des auch.
 En is azt igen örülöm.

AGNOSCENTIUM SESE MUTUO.

Dialogus. XXV.

SIMON, PETRUS.

S. Quod tibi nomen est,
 Wie heist du. kirsoda nevedo.
 P. Mihi nomen est Petrus.
 Ich heisse Petrus.
 Ennekem Péter nevem.
 S. Quis sis non novi?
 Ich kenne dich nicht wer du bist.
 Nem ismerlek ki vagy.
 P. Non me novisti?
 Kennest du mich nicht.
 Engemet nem ismerse.

S. Non

P. Non negem. Overim.
 Ich läugnet nicht so ich dich kenne.
 Meg nem tagadnák ha ismerlek.
 P. Oblitus ne es mei?
 Hast du denn meiner vergessen.
 Elfelejtésként én rólam.
 S. Antè nunquam te vidi.
 Ich hab dich vor nie gesehen.
 Ennek elötte soha nem láttalak.
 P. At tandem agnosces.
 Du wirst mich freylich kennen.
 De meg ismerse meg.
 S. Sanus herclè non es.
 Du bist warlich nicht wiesig.
 Bizony te eszes nem vagy.
 P. Egonè, an tu magis?
 Bin ich nährisch/ oder du.
 S. Enè vallyon, avagy te inkább?
 Ubi te novissem.
 Wo sollte ich dich erkant haben.
 Hol ismertelek volna tégedet?
 P. In ludo literario. In der Schul.
 az Oskolában.
 S. Fuisti condiscipulus?
 Bist du mein Schulgesell gewesen.
 voltál-e köz tanuló?
 P. Ita ferè biennium. Ja/ fast zwey Jahr.
 úgy majd két esztendőig.
 S. Sine mecum recolam.
 Hatt laß mich besinnen.
 Hadd gondoljam-meg magamban. P. Ago

P Agnosce cicatrem.
 Schau diese Narben an.
 Ismerd. meg az vak-sebet.
S Hanc tibi incusseram.
 Ich hab dir die geschlagen.
 Ezt én ütöttem vala.
P Cum theca pennaria.
 Mit einem Schreibzeug.
 Az penna-tartóval.
S De cicatrice te novi.
 An der Narben kenn ich dich.
 Az vak sebről ismerlek.
P Vides quod non infaniam.
 Siehest du das ich nicht thörichte bin.
 Látnod hogy nem bolondos odom.
S De forma non novissem.
 Ich heit dich an der Gestalt nie gekannt.
 Abrázatodról nem ismertelek volna meg.

LITIGANTIUM DE RE ABLATA.
 Dialogus XXVI.

PATRONIUS. THEODORIUS.

P Redde quod meum est.
 Gib mir wieder was mein ist.
 Add. meg az mi enyim.
T Quid vis reddam?
 Was soll ich dir wieder geben?
 Mit akarsz hogy meg adgyak?
P Quod surripuisti.
 Was du mir genommen hast.
 A' mit el-oroztál.

T Nihil

T Nihil.
 Ich hab
 semmit tölen el nem.
P Aufer cavillum.
 Hör auff zu spotten.
 Ne pavarkodgyál.
T Non equidem cavillor.
 Ich spott gar nichte.
 En bizony nem pavarkodom.
P Quin reddis tandem?
 Wann giebst du mir es denn.
 Ha adod. meg tebát.
T Nihil herclè sumsi.
 Ich hab dir warlich nichts genommen.
 Bizony én semmit el nem vöttem.
P Ostende huc manus.
 Laß sehen die Hände.
 Mutasd ide az kezedet.
T Hem ostendo, eccas.
 Ich zeige sie/ siehe da.
 Ibon meg-mutatom.
P Quid abstulisti.
 Was hast du genommen. mit vöttél-el?
T Equidem nil abstuli.
 Ich hab eigentlich nichts genommen.
 En bizonyál semmit el nem vöttem.
P Excute manicam.
 Schüttel auß den Ermel.
 Rázbatza ki az köntös uját.
T Tuo arbitrato. Nach all deinem willē.
 A' mint akarod.

P Inter

P

T

P

T

P

T

P

T

P

Kladern.

Runa. ... valahol a karod.

Tenta quā lubet.

Besuch mich wo du wilt.

Kisiris-meg valahol a karod.

Novi sycophantias.

Zeh kenn deine falschheit wohl.

Isinerem álnokságodat.

Pergis molestus esse?

Wilt du noch nicht auff hören.

Meg-is háborgátzé r

Ablarum restituere.

Gib mir wieder was du genossen hast.

Ad megart a mit el vőrtel.

Furri me adligas.

Ziehest du mich Diebstalls?

Orságot mondasz bozzám.

Non turri, sed fraudis.

Nicht Diebstalls; sondern Betrugs.

Nem orságot. hannem tsálarásgot.

Ulciscar hanc injuriam.

Zeh wil diese Unbilligkeit rechen.

Bos f. n. állok ezért.

Et ego te ulciscar.

Zeh wil mich auch an dir rechen.

En-is te rassad bószzát állok.

PRODEUNTIVM IN FUNUS.

Dialogus XXVII.

THOMAS. GEORGIUS.

T Ad.

hoc, vera erant, & credide-

42 runt multi illic in eum.)

Caput XI.

Luc. 17.

Aegrotabat autem qui-

dam nomine Lazarus Be-

thaniensis, a castello Ma-

riae & Marthae huius soro-

ris. Maria autem erat ea

43 quae vixit Dñm vnguento,

& extersit pedes eius capil-

lis suis, cuius frater Laza-

rus aegrotabat. Miserunt

ergo sorores eius ad eum,

dicentes, Domine, vide,

quem amas, aegrotat. Audi-

ens autem Iesus, dixit, Infir-

mitas hæc non est ad mor-

tem, sed pro gloria Dei, ut

glorificetur filius Dei per

eam. Dilectus autem Ie-

sus Martham & sororem

6 eius & Lazarum. Ut ergo

audiuit, quod aegrotaret,

tum quidem temporis man-

5 si in eodem loco, quo erat

duobus diebus. Deinde post

hoc dicit discipulis, Eamus

in Iudæam iterum. Dicunt

ei discipuli, Rabbi, modo

quarebant te Iudæi lapida-

re, & iterum vadis illuc?

9 Respondit Iesus, Nonne

duodecim sunt horæ diei?

Si quis ambulaverit in die,

non offendit, quia lucem

huius mundi videt. Si quis

autem ambulaverit in no-

cte, offendit, quia lux non

est in eo. Hæc ait, & post

hæc dicit ei, Lazarus ami-

cus noster dormit, sed va-

do, ut a somno excitem eum.

12 Dixerunt ergo discipu-

li eius, Domine, si dormit

salvus erit. Dixerat autem

Iesus

τάτα, ἀλλοθὲν εἶμι, καὶ ἐπίστρεψαι

πολλοὶ ἐκείνους αὐτόν.

44 Ἦν δὲ ὁ υἱὸς ἀδελφῶν λέζαρος ἀπὸ

βηθανίας, καὶ τῆς κόρης μαρίας

μαρίας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ. καὶ μα-

ρια ἡ ἀλεξάνδρα τῆς κόρης κλεο-

πας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ.

καὶ ἐκράξατο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ

καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἦς ὁ ἀδελφός

λέζαρος ἡδονεύει. ἀπεκρίθη ἔν

αὐτῷ λέγων αὐτῷ, πῶς αὐτῷ, λέγ-

ουσι, κύριε ἰδοὺ, ἂν φιλεῖς, ἀδελφε-

ύ μου, καὶ ὁ ἰησοῦς, εἶπεν, καὶ

ἀδελφός ἐστι πρὸς ἐμὲ, ἀλλὰ

ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἐστὶν ὃς ἐστὶν ἀδελφός

καὶ ἐμὲ καὶ τοὺς ἀδελφούς μου.

καὶ ὁ ἰησοῦς πάλιν λέγει τοῖς μαθη-

ταῖς, λέγουσιν αὐτῷ τὸν ἰησοῦν

πάλιν λέγει τοῖς μαθηταῖς, καὶ

πάλιν λέγει τοῖς μαθηταῖς, καὶ

πάλιν λέγει τοῖς μαθηταῖς, καὶ

πάλιν λέγει τοῖς μαθηταῖς, καὶ

πάλιν λέγει τοῖς μαθηταῖς, καὶ

πάλιν λέγει τοῖς μαθηταῖς, καὶ

πάλιν λέγει τοῖς μαθηταῖς, καὶ

πάλιν λέγει τοῖς μαθηταῖς, καὶ

πάλιν λέγει τοῖς μαθηταῖς, καὶ

πάλιν λέγει τοῖς μαθηταῖς, καὶ

πάλιν λέγει τοῖς μαθηταῖς, καὶ

πάλιν λέγει τοῖς μαθηταῖς, καὶ

πάλιν λέγει τοῖς μαθηταῖς, καὶ

πάλιν λέγει τοῖς μαθηταῖς, καὶ

πάλιν λέγει τοῖς μαθηταῖς, καὶ

πάλιν λέγει τοῖς μαθηταῖς, καὶ

πάλιν λέγει τοῖς μαθηταῖς, καὶ

πάλιν λέγει τοῖς μαθηταῖς, καὶ

πάλιν λέγει τοῖς μαθηταῖς, καὶ

πάλιν λέγει τοῖς μαθηταῖς, καὶ

πάλιν λέγει τοῖς μαθηταῖς, καὶ

